

De verdeling der talenten

In die dagen gebeurde het dat in het lage land der Nederlanden de regering-Lubbers aan het bewind kwam. Het was in de tijd dat het volk der Nederlanden in ontredderde toestand terneerzat, mismoedig en vertwijfeld na de verschrikkingen van de bende van acht. Het vruchtbare land lag er troosteloos bij, de fabrieken waren leeg en verlaten, de machines stonden onaangetroefd en de bevolking liep morrend te hoop omdat het eens zo welvarende land zo weinig produktie meer voorbracht. In die benauwende en uitzichtloze situatie riep minister-president Lubbers zijn voltallige kabinet bijeen en beval het zich te buigen over een plan om de bevolking weer moed te geven, haar het werk te laten hervatten en het land in zijn oude glorie te herstellen.

Daarop trok het kabinet zich terug en vergaderde lange tijd in het diepste geheim. Na ampel beraad werd men het over de hoofdlijnen van een herstelplan eens. De inhoud van het plan was dat de schaarse talenten, die zich nog in 's lands schatkist bevonden, op zekere manier onder de bevolking zouden worden verdeeld. De minister van Financiën, die een bekwaam boekhouder was, werd als eerstverantwoordelijke met de uitvoering van het plan belast.

Minister Ruding nu trok zich terug in zijn vertrekken, schraapte diep over de bodem van de schatkist en haalde daaruit naar boven wat er zich nog aan talenten in bevond. In overeenstemming met wat het plan voorschreef moesten deze onder de bevolking worden verdeeld. Daartoe riep hij eerst de werkgevers bij zich en gaf hun elk vijf talenten. Hij stelde hun in het vooruitzicht dat hun winsten zouden stijgen, dat zij premies en garanties zouden ontvangen, dat hun vennootschapsbelasting zou dalen en dat zij ruim baan zouden krijgen bij alles wat zij zouden ondernemen. Daarna zond hij hen heen met de woorden: gaat heen en doet wat u goed dunkt. En zij gingen heen en deden wat hun goed dacht. Vervolgens riep hij de werknemers bij zich en gaf hun elk twee talenten. Hij drukte hun op het hart dat er geen ruimte voor vermeerdering van die talenten zou zijn, maar dat zij in de toekomst wel steeds minder lange dagen zouden hoeven maken om hun talenten te ontplooien. Een deel van hen morde en was ontevreden omdat zij van mening waren dat hun talenten van geringer gewicht waren dan die welke de overige werknemers hadden ontvangen, maar daar zij niet beschikten over een weegschaal om hun klachten te staven, konden zij hun woorden geen kracht bijzetten. En Ruding zei tot de werknemers: gaat heen en doet wat u gezegd wordt. En zij gingen heen en deden wat hun gezegd werd. Ten slotte riep hij de uitkeringsgerechtigden bij zich en gaf hun elk één talent. Ook zij morden omdat zij dit tekort vonden, maar de minister hield zich doof voor hun gemor. En hij zei tot hen slechts: gaat heen. En zij gingen heen.

De werkgevers togen onmiddellijk met hun talenten aan het werk. Zij bouwden en zij investeerden; zij produceerden en zij exporteerden; zij exploiteerden en zij innoveerden. Hun dagen waren lang en gevuld met activiteit. Zij zagen hun winsten toenemen, hun premies en garanties binnenstromen en hun belastingen dalen, gelijk het hun door de minister in het vooruitzicht was

gesteld. Ook konden zij zich naar hartelust ontplooien en er werd hun geen strobreed in de weg gelegd. En zij waren zeer tevreden over de plannen die het kabinet voor het land had bedacht.

Ook de werknemers gingen met hun talenten aan de slag en zij deden wat hun gezegd werd. Zij bemanden de fabrieken en kantoren, zij namen plaats achter de bureaus en loketten en zij voerden uit wat hun werd opgedragen. Zoals hun was voorgezegd vertoonden hun lonen geen stijging, maar wel werd de duur van hun arbeid ietwat verkort. Deze gang van zaken stemde hun weliswaar niet tot tevredenheid, maar met de herinnering aan de voorbije malaise nog vers in het geheugen, durfden zij aan hun ontevredenheid niet al te luidruchtig uitdrukking te geven.

De uitkeringsgerechtigden gingen met hun ene talent naar huis. Zij probeerden aan het arbeidsproces deel te nemen, maar het werd hun te verstaan gegeven dat er voor hen geen plaats was. Het werd hun zelfs vrijwel verboden om produktieve arbeid te verrichten, onder dreiging dat ook hun laatste talent hun zou worden ontnomen. Dus zetten zij zich neder in doffe berusting. Slechts de brutaalsten onder hen trachtten in de schemering, als niemand het zag, nog wat nuttige arbeid voor zich zelf te verrichten.

Na enkele jaren riep het kabinet al degenen aan wie het talenten had gegeven weer bij zich, om te vernemen wat voor zaken zij hadden gedreven. En de werkgevers verschenen en spraken: Heer, wij hebben met uw vijf talenten gewoekerd en zij hebben vijf talenten winst opgeleverd. En het kabinet zei: heel goed, beste werkgevers; omdat gij zo goed hebt gehandeld en veel tot de welvaart van het land hebt bijgedragen, zal ik u belonen; neemt nog vijf talenten, zij zijn de uwe. Daarna verschenen de werknemers en zij spraken: Heer, wij hebben gehandeld zoals u gezegd hebt en uitgevoerd wat ons is opgedragen. En het kabinet zei: heel goed, beste werknemers; omdat gij goed hebt gehandeld en hebt gedaan wat u is opgedragen, moogt gij de vijf talenten die wij u hebben verstrekt, voor u zelf behouden. Ten slotte verschenen de uitkeringsgerechtigden en zij spraken: Heer, wij zijn heengegaan zoals u gezegd hebt, maar wij hebben geen werk kunnen vinden en onze uitkeringen zijn op; geef ons nieuwe talenten. Maar het kabinet ontstak in toorn en sprak: Wat! Hebt gij het geld verkwest dat ik u heb gegeven? Gij wist toch dat ik streng was en dit niet zou tolereren. En tot de omstanders zeide het: neemt deze lieden af wat zij nog hebben en geeft het aan degenen die de vijf talenten bezitten. De omstanders echter zeiden: Maar Heer, die hebben toch reeds vijf talenten! Doch het kabinet liet zich niet van de wijs brengen en sprak: Ik zeg u: wie heeft, aan hem zal worden gegeven; maar wie niet heeft, hem zal nog worden ontnomen wat hij bezit 1).

L. van der Geest

1) Vrij naar Matteüs 25 : 14-30.